

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Прев 406/2021
21.10.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Бранка Станића, председника већа, Татјане Матковић Стефановић и Татјане Миљуш, чланова већа, у парници по тужби тужиоца АА ДОО ..., чији је пуномоћник Милош Лекић, адвокат у ..., против туженог ГП РАД ДРУШТВЕНО ПРЕДУЗЕЋЕ Београд – у стечају, чији је пуномоћник Александар Драговић, адвокат у ..., ради излучења, вредност предмета спора 16.756.608,00 динара, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда 4Пж 2802/20 од 01.04.2021. године, у седници већа одржаној дана 21.10.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Привредног апелационог суда 4Пж 2802/20 од 01.04.2021. године.

ОДБИЈАЈУ СЕ захтеви тужиоца и туженог за накнаду трошкова поступка по ревизији.

Образложење

Привредни апелациони суд је донео пресуду 4Пж 2802/20 од 01.04.2021. године којом је одбио жалбу тужиоца и потврдио пресуду Привредног суда у Београду П 2641/2015 од 28.02.2020. године, којом је одбијен тужбени захтев да се утврди излучно право тужиоца на стварима – пословном простору који се налази у стечајној маси туженог и да се из стечајне масе туженог излучи пословни простор који се налази на локацији ... блок ..., пословна зграда крило „...“, на ... спрату, бруто површине 1.269,44 м², као и да се обавезе тужени да тужиоцу преда пословни простор, те је обавезан тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 1.062.192,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате. Одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне другостепене пресуде тужилац је изјавио благовремену и дозвољену ревизију, због погрешне примене материјалног права и због битне повреде одредаба парничног поступка.

Тужени је поднео одговор на ревизију.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду по одредби члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/2011... 18/2020), и одлучио да ревизија тужиоца није основана.

Побијана пресуда је донета без битних повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Наводи ревизије да је побијана пресуда захваћена битном повредом одредаба парничног поступка тиме што је од стране првостепеног суда повређена одредба члана 328. Закона о парничном поступку, одбијањем да споји парнице ради заједничког расправљања, нису од значаја, јер таква повреда одредаба парничног поступка није законом предвиђен ревизијски разлог, по одредби члана 407. Закона о парничном поступку. На битне повреда одредаба парничног поступка као учињене пред другостепеним судом ревидент не указује. Ревизијски наводи којима се указује на потребу одређивања графолошког вештачења се односе на оцену доказа и правилност утврђеног чињеничног стања, па исти не могу бити ревизијски разлози, у смислу члана 407. став 2. Закона о парничном поступку.

Према утврђеном чињеничном стању на ком су засноване нижестепене одлуке, тужилац је као купац са ГП Рад интернационалом, као продавцем (у односу на кога као туженог води посебну парницу, са истим тужбеним захтевом), закључио уговор о купопродаји дана 03.12.1996. године, заведен код продавца под бројем Предмет уговора је купопродаја пословног простора – локала на локацији ... – блок ..., пословна зграда крило „...“ на ... спрату, бруто површине 1269,44 м², за уговорену цену у износу од 13.200,00 динара за м² бруто површине пословног простора на дан 03.12.1996. године. Током поступка тужилац је тврдио да је своју обавезу исплате купопродајне цене испунио компензацијом. Из Уговора о цесији од 05.12.1996. године утврђено је да је закључен између ГП Рад интернационал ДОО, АА ... и ББ ..., према коме ГП Рад интернационал има потраживање од АА ... у износу од 32.479.071,49 динара, да уговорне стране констатују да ГП Рад интернационал дугује ББ ... 32.479.071,49 динара, те да је на основу тог уговора ГП Рад интернационал сагласан и даје упут АА ... да своје дуговање уместо ГП Рад интернационалу, измири према ББ Оцењена је изјава о компензацији од 03.12.1996. године у којој је као поверилац означена АА ..., а као дужник ГП Рад интернационал ДОО, тако да није од значаја. Ово стога што није евидентирана у пословним књигама тужиоца, и није спроведена преко рачуна потписника. У књигама продавца исказано је да је тужилац измирио дуг по уговору број ... у износу од 16.756.608,00 динара компензацијом, тј. изјавом о компензацији потписаном 03.12.1996. године, а да ГП Рад интернационал ДОО измирује обавезу према ББ, сходно уговору о цесији од 05.12.1996. године. Из налаза и мишљења вештака економско-финансијске струке утврђено да на дан потписа компензације 03.12.1996. године није постојало потраживање АА ... од ГП Рад интернационала по наведеном основу, а да је цесијом потраживање од ББ ..., пренето од стране АА ... на ГП Рад интернационал тек 05.12.1996. године. Према томе, тужилац није доказао да је престало потраживање продавца према тужиоцу на име купопродајне цене из уговора, компензацијом. Није доказано да је постојало доспело потраживање према продавцу које је могло бити стављено у пребој са његовим потраживањем према тужиоцу, доспелом на дан изјаве о компензацији 03.12.1996. године. Осим тога, ГП Рад интернационал био је у блокади на дан компензације. Утврђено је на основу налаза и мишљења вештака и да тужилац није платио цену по Уговору о купопродаји бр. .. од 03.12.1996. године. На основу налаза и мишљења вештака грађевинске струке утврђено је да је степен изграђености објекта „пословна зграда“ у блоку ... на ... у 47%, да су у

крилу „...“ на ... спрату делом изведени радови, нису формиране поједине просторије, и да је извршен упис ... спрата у површини од 1.560 м², која површина одговара 40,26% укупне пројектоване површине.

Предмет тужбеног захтева је утврђење излучног права тужиоца на непокретности, а захтев је усмерен према туженом чије је зависно друштво продавац предметне непокретности ГП Рад интернационал.

На основу тако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је, применом одредаба члана 336., 337. и 454. Закона о облигационим односима, закључио да је тужбени захтев тужиоца неоснован, уз образложење да тужилац нема право на излучење, јер на назначеном пословном простору нема право својине, пошто није извршио своју уговорну обавезу и с тим у вези исплатио цену предмета продаје продавцу, па зато није ни стекао основ за стицање права својине у смислу одредбе члана 33. Закона о основама својинскоправних односа, те је у вези са тим првостепени суд истакао и да тужилац није доказао да постоји тачка везивања између уговора о купопродаји који обавезује само његове уговорне стране, тужиоца и ГП Рад интернационал и овде туженог.

Другостепени суд прихвата становиште првостепеног суда и посебно закључује да компензација међусобних обавеза учесника облигационог односа, извршена противно одредби члана 46. став 3. Закона о платном промету, представља акт кршења императивне законске забране, који се санкционише ништавошћу таквог правног посла, те да је предметна компензација потписана у време када је рачун ГП Рад интернационала био у блокади, па је као таква ништава. Стога закључује да тужилац своју уговорну обавезу по уговору о купопродаји није испунио, тј. није платио цену за непокретност која је била предмет уговора, па нема ни право на излучење.

Ревидент истиче да се овлашћење за закључење купопродајног уговора црпи из одлуке Радничког савета туженог, на основу које је овлашћено лице ГП Рад интернационала потписало уговор о купопродаји недовршене производње са ГП Рад-ом, из чега произлази да је ГП Рад интернационал имао овлашћење да располаже у име и за рачун туженог предметним непокретностима. Посебно, ревидент истиче да је доказао да се предметна имовина налази у стечајној маси туженог и да није отуђена, као и да је испунио обавезе из уговора о купопродаји путем извршене цесије од 03.12.1996. године, а у вези са тим истиче да је доставио исправљене и парафиране цесије на које околности је током поступка предлагао графолошко вештачење. Такође наводи да поступање уговорних страна у вези извршене компензације у време блокаде рачуна није било у супротности са позитивно-правном нормом која би наведену компензацију чинила ништавом.

Ценећи ревизијске наводе тужиоца, Врховни касациони суд налази да наводи ревизије не стоје и да су правилно нижестепени судови применили материјално право када су одбили тужбени захтев тужиоца којим је тражено да се утврди постојање његовог излучног права на предметној непокретности – пословном простору. Како би успео са излучном тужбом излучни поверилац овде тужилац је морао да докаже да се индивидуално одређени предмет налази у стечајној маси односно да је у фактичкој власти туженог и да на ствари чији повраћај тражи тужилац има право својине, односно ваљан правни основ на темељу којег може захтевати издвајање конкретне ствари из стечајне масе и њену предају. У спроведеном поступку утврђена је околност

да тужилац није извршио своју уговорну обавезу и исплатио цену продаје продавцу. На дан потписивања компензације – 03.12.1996. године потраживање тужиоца према продавцу, ГП Рад интернационала није постојало, с обзиром да је уговором о цесији пренето тек 05.12.1996. године. У супротном очекивано би било да је таква компензација евидентирана самим уговором о купопродаји односно да је уговорном одредбом констатована исплата купопродајне цене путем компензације извршене истог дана. Такође, правилно је, имајући у виду одредбу члана 46. Закона о платном промету који је био на снази у време закључења предметног уговора, цењена као ништава и без утицаја на исплату купопродајне цене, компензација у време када је рачун ГП Рад интернационала био у блокади, у смислу одредбе члана 103. Закона о облигационим односима, с обзиром да се ради о уговору који је противан принудним прописима. Тиме, тужилац није доказао да је стекао стварно право на непокретности чију предају тражи. Осим тога, споран је и други услов за излучење, односно да се предметна непокретност, како је опредељена тужбеним захтевом, налази у стечајној маси туженог имајући у виду утврђење о изграђености и одступања у погледу површине непокретности. Код изостанка доказа о стварном праву тужиоца на одређеној захтеваној непокретности, коначно расправљање околности о њеном постојању испоставља беспредметним.

Према томе, како не стоје за основане разлози због којих је ревизија изјављена, као ни разлози на које пази по службеној дужности, Врховни касациони суд је на основу процесних овлашћења из члана 414. Закона о парничном поступку одлучио као у ставу првом изреке пресуде.

Ставом другим изреке, одбијени су захтеви за накнаду трошкова на основу овлашћења из члана 165. став 1. ЗПП и то с обзиром да тужилац није успео у ревизијском поступку, а у погледу туженог не ради се о трошковима потребним ради вођења парнице у смислу члана 154. ЗПП.

**Председник већа - судија
Бранко Станић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић